

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 86 * číslo 49 * 3. prosince 2006 * Cena 6 Kč

Požehnané
prožití
adventního času
přeje
redakce

ODKUD PŘIŠEL ADVENTNÍ VĚNEC – NEJZNAMĚJŠÍ SYMBOL TOHOTO ČASU

Tuto neděli zapálíme ve sborech první svíčku na adventním věnci. Dnes však už málokdo ví, jaká je historie tohoto nejznámějšího symbolu adventního očekávání.

Zatímco slavení adventu se v církvi datuje do 4. století, věnec se objevil sotva před 150 lety. První adventní věnec měl podobu dřevěného kola od vozu. Jeho život začal v Hamburku v Záchraném ústavu pro opuštěné děti - v chatrči na kraji města. Tam tehdy pracoval Johann Heinrich Wichern, mladý pedagog a později zakladatel "vnitřní misie", který v Göttingenu a v Berlíně studoval teologii. Dřevěné kolo, po jehož obvodu bylo 23 svíček (4 velké - bílé a 19 malých - červených), na každý den do Štědrého dne pověsil poprvé v roce 1839. Každý den pak během krátké pobožnosti, nejprve v polední přestávce a později za svítání, byla zapálena jedna svíčka - velká v neděli a malé každý všední den. Pobožností se účastnili i lidé z ulice, kteří chtěli přinést opuštěným dětem trochu světla, proto nosili drobné dárky nebo peníze.

Abychom poznali a pochopili, co Johanna Heinricha Wichernse k zapalování svíček na věnci vedlo, je třeba se vrátit o mnoho století nazpět až do doby před naším letopočtem, kdy byla Svatá země ovládána hellenizovanými Syřany a jejich vládcem Antiochem IV. Epifanem.

Ten vyplenil jeruzalémský chrám a roku 165 před Kristem dal v jeho středu umístit modlu a zavést pohanskou modloslužbu. Čin vyvolal velký odpor vedoucí až k povstání Makabejských, kterým se postupně podařilo zemí od uchvatitelů osvobodit. Při očišťování znesvěceného chrámu byla nalezena jediná nepoškozená nádoba s pečeti velekněze, ve které byl olivový olej ke svícení ve velké zlaté chrámové menoře.

Množství nalezeného oleje stačilo na jeden den svícení, přesto zázrakem vydržel hořet plných osm dnů - přesně po dobu, než byl vylišován olej nový. Na památku tohoto zázraku se v období kolem zimního slunovratu (přesně od 25. dne lunárního měsíce kisle) už více než dva tisíce let slaví svátek Chanuka. Svátek trvá osm dnů a každý den se na osmírámeném chanukovém svícnu zapaluje jedna svíčka navíc tak, že poslední den svátku hoří všech osm svíček. Tento zvyk i svátek Chanuka rané křesťanství dobře znalo. I Janovo evangelium ho připomíná v 10. kapitole od 22. verše a zmiňuje, že se Ježíš o tomto svátku "procházel v chrámě", jehož znovuposvěcení se zrovna připomínalo.

Křesťané od počátku oslavovali doložené události z Ježíšova života - např. už od 2. století jeho narození a křest. Protože však neznali přesná

data těchto událostí, určovali je symbolicky. Tak bylo datum narození stanoveno na den slunovratu, kdy se v dřívějších dobách v pohanském Římě slavil svátek "neporazitelného Slunce". Novým Sluncem tak byl míněn Kristus.

Ke stanovení tohoto svátku došlo ve čtvrtém století křesťanského letopočtu před rokem 336. Významnému svátku Ježíšova narození postupně začala předcházet doba příprav a půstu, později označována jako advent, která se ustálila na dobu čtyř týdnů až koncem středověku.

Johann Heinrich Wichern přidal další symbol - adventní věnec se svíčkami. Jejich postupné zapalování kopíruje zažehování Chanukových světel, ale dostalo tak zcela jiný obsah, přestože modlitba, kterou při pobožnosti pronášel, má prastarý základ a sahá až k Abrahamovi: „Požehnaný jsi, Hospodine, Bože náš, králi celého vesmíru, který svým slovem v soumrak halíš večery, s moudrostí otvíráš brány nebes a s důmyslem měníš časy...“

Dřevěné kolo postupně v Záchraném ústavu pro opuštěné děti nahradil obrovský věnec z jedlových větvíček a v roce 1851 byla poprvé větvíčkami vyzdobena celá jídelna.

Když Johann Heinrich Wichern dostudoval a byl vysvěcen na kněze, sirotčinec musel opustit a převzít faru v Cáchách. Tak se adventní věnec dostal do kostela. Už na něm nebylo 23 svíček, ale jen čtyři - symboly adventních nedělí.

Zvyk se po Německu velice rychle šířil. Zajímavé však je, že se ujal spíše v protestantském prostředí. Nejprve v severním Německu a potom i v sousedních zemích. V jižní - římskokatolické části Německa - se objevil až v minulém století. Němečtí emigranti pak přivezli adventní věnec až do Severní a Jižní Ameriky.

Není přesně doloženo, proč si Johann Heinrich Wichern vybral jako svícen právě dřevěné kolo. Spekuluje se o tom, že kruhová podoba věnce měla symbolizovat ustavičnou cestu slunce a zároveň i věčnost. Další názor se opírá o Pavlovu epistolu a tvrdí, že mělo jít o "věnec vítěze".

Stejně tak se spekuluje o tom, jaké jsou tradiční barvy věnce. Červená prý upomíná na krev Kristovu prolitou za spásu světa a spolu se zelenou symbolizují život. Jako ozdoba se používají také jablíčka, od časů ráje plody života - kulatá jako věnec sám a dobrá jako Boží přízeň.

Spekulace jsou velice lidská záležitost. Dřevěné kolo od vozu bylo možná vybráno jen proto, že ho Johann Heinrich Wicherns někde našel vyhozené a tímto využitím mu poskytl nový život.

Helena Noemi Bastlová

ADVENTNÍ DOPIS BRATRA PATRIARCHY

„Lid, který chodí v temnotách, uvidí veliké světlo.“

Iz 1,9

Vážené sestry a vážení bratři, milí přátelé,

chtěl bych vás na začátku adventu pozdravit a ztišit se s vámi v modlitbě u adventního svícnu. Chtěl bych se také s vámi zamyslet nad významem tohoto zvláštního času. Toto období čtyř neděl začíná mezi 27. listopadem a 3. prosincem. Vrcholí Štědrým dnem, kdy zaznívá při noční bohoslužbě evangelium o narození Ježíše Krista.

Jednotlivé svátky a období církevního roku mají svůj obsah, který je dán biblickým poselstvím. Je tomu tak i v případě adventu. K času adventu patří zejména tři biblické postavy - starozákonní prorok Izajáš, Jan Křtítel a Marie - matka Ježíše. Všechny tyto tři uvedené postavy vyjadřují, co je to advent. Je to čas očekávání. Není to ale čekání, nýbrž očekávání. Čekání je pasivní, trpná odevzdanost, nezúčastněnost. Očekávání je naopak aktivní podílení se na budoucnosti. Znamená žít již nyní pro to, co patří budoucnosti. Advent je aktivní očekávání.

Advent je dobou světel. Města jsou vyzdobena světly, v domácnostech svítí světla. Rozsvěcí se svícen se čtyřmi svíčkami v kostelích a modlitebnách. Paradoxně je advent dobou roku, kdy je venku největší tma, kdy je nejdelší noc. A právě uprostřed tmy a noci svítí světlo naděje. O takovém světle naděje mluvil prorok Izajáš v 8. století před narozením Krista: „Lid, který chodí v temnotách, uvidí veliké světlo.“ Advent je touhou po světle, touhou po dobru.

Druhou postavou je Jan Křtítel. Byl kazatelem v judské poušti v okolí řeky Jordánu. Z jeho kázání připomenu jeden výrok, jednu výzvu: „Kdo má dvoje oblečení, dej tomu, kdo nemá žádné. A kdo má co k jídlu, udělej také tak.“ Je to výzva k dobročinnosti. V čase adventu se konají nejrůznější charitativní akce. Je to čas, kdy myslíme více než jindy na ty, kteří potřebují naši pozornost, náš zájem i konkrétní podporu a pomoc.

Třetí postavou je Marie - matka Ježíše. Je v nejtěsnějším spojení s Ježíšem, jako je spojena matka s dítětem. Očekávání jeho narození je spojeno se zpěvem. Zpěv Marie „Má duše velebí Pána“ - latinsky Magnificat byl nespočetněkrát zhudebněn a stále zní dobou adventu.

Na těchto třech postavách - proroku Izajášovi, Janu Křtíteli a Marii - vidíme, co znamená tento čas.

* Nesení naděje druhým lidem vnášením světla do tmy nám ukazuje Izajáš.

* Probouzení schopnosti myslet na druhé, ochotu pomoci v jejich strádání probouzí v nás svým kázáním Jan Křtítel.

* Nadějí, která je vyjádřená písní, chválou, hudbou, představuje Marie.

Ať je pro nás, sestry a bratři, požehnaný čas celé adventní přípravy pravým očekáváním radosti Vánoc, kterou navzdory veškeré nejistotě, starostem a nepříznivým událostem můžeme ve víře přijímat a společně prožívat.

S přáním Kristova světla na vás myslí
váš bratr patriarcha
Tomáš Butta

Co pro mě znamená slovo děkuji

Adventní čas pro většinu lidí znamená kromě předvánočního shonu i připomínku narození Ježíše Krista. S tím souvisí zvláštní radost. A radost bývá spojena s vděčností a děkováním.

Dnes se chci s vámi podělit o další vzácnou zkušenost. Způsob mého života mi dává dost příležitostí k užívání dvou slov: *prosím a děkuji*. Někomu se tato slova mohou zdát úplně obyčejná. Jsou mezi námi i tací lidé, kteří nemají potřebu je ve styku s druhými lidmi užívat.

Z vlastní bohaté zkušenosti mohu říci, že z těchto zdánlivě obyčejných slov se mohou stát slova "kouzelná", která otvírají cestu k druhým lidem. Jenom se je musím naučit používat ve správné chvíli a na správném místě. Také způsob, kterým poděkování druhým lidem mohu vyjádřit, může mít různé podoby: od běžného poděkování za prokázanou malou službu, přes pochvalu spojenou s poděkováním a s přidaným úsměvem, který lidé rádi vidí. Dalším způsobem mého děkování je dotyk podáním ruky nebo pohazení. Tohoto způsobu děkování užívám u lidí blízkých mému srdci. V mém životě se vyskytlo několik situací, kdy vděk a poděkování se nedaly vyjádřit slovy. Pak stačí jen pohled na druhého - a tímto pohledem a blízkostí se dá vyjádřit poděkování jinou formou než slovy. Jsou to vzácné chvíle, které si pamatuji velmi dlouho, protože taková setkání se většinou zapíší hluboko do mého srdce.

Život, který žiji, mě učí, že i malým slůvkem děkuji a způsobem, jakého užiji k jeho vyjádření, mohu druhému udělat radost a obdarovat ho.

Velmi podobné je to v mém vztahu k Bohu. Mnohokrát za den říkám v modlitbě: *Pane, prosím tě... a ještě častěji se učím říkat: Pane, děkuji ti... Věřte, že důvodů k děkování je za den pozhnaně. Také v této oblasti má způsob poděkování Bohu různé formy. Od lidského vyjádření: děkuji ti, Bože, - přes žalmy, různé druhy chval, jako jsou písně, - až po děkování, které je beze slov. V takové chvíli zakouším velmi silně Boží přítomnost... a pak už jen spočívám v Boží náručí. Bůh je pro mne v takové situaci nejbližším přítelem, se kterým zůstávám beze slov.*

A tak se každý den znovu učím svým poděkováním, úsměvem a dobrým slovem obdarovávat druhé lidi. Ne vždy se mi to daří, jak bych si přála. Ale každý nový den mi dává i novou příležitost. - Vánoce mohou být jednou z mnoha příležitostí, jak poděkováním a pochvalou obdarovávat druhé.

Eva Zvolánková

Z kazatelského plánu 1. NEDĚLE ADVENTNÍ

Syn člověka přichází. Mějte se na pozoru

Nadějný výhled směrem ke Kristovu příchodu v slávě a k soudu nad světem povzbuzoval první křesťané k úsilí o mravní odpovědnost, posiloval jejich statečnost a věrnost. Není náhoda, že evangelium zařazuje tuto zvěst do těsné blízkosti pašijového příběhu.

I kříž a vzkříšení patří do celkového Božího záměru se světem. Bez této souvislosti mohla by apokalypsa sama o sobě zavést věřícího na blouznivé scestí. „Napřimte se, zvedněte hlavy, abyste měli širší rozhled! Nehleďte však po způsobu hvězdopřavců k nebeským tělesům. Nedejte se mýlit ledačím kolem sebe. Vyhližte zrakem víry za obyčejný pozemský obzor ke Kristu a jím se dejte vést.“

Vstup: Jr 33,14-16

Tužby:

2. Abychom s úctou a bez pochybování svědectví Písma svatého přijímali...
3. Abychom v Kristu Ježíši jeho svatost a lásku rozpoznali a sami na obojí svou láskou a vlastním úsilím o svatost svého vlastního života odpovídali...

Epištola: 1Te 3,9-13

Evangelium: L 21,25-36

K obětování: Ž 25,8-10

K požehnání: Jr 11,1-5 (nebo 2Te 1,3-11)

Modlitba:

Všemohoucí Bože, všechno pevně držíš ve svých rukou. Spravuješ celý svět svou mocí, moudrostí a láskou. Prostřednictvím Ježíše Krista nás ujišťuješ, že ať se děje cokoli na této zemi, všechno směřuje nezadržitelně k poslednímu cíli, který jsi stanovil, že potřeš a zahubiš veškeré zlo a že nastolíš své království spravedlnosti, lásky a pokoje. Děkujeme ti, žeš nás poctit výsadou stát se pomocníky na tvém díle. Posiluj nás svým Duchem. Opatruj nás v těžkostech. Chraň nás v pokušeních, abychom pevně vytrvali na Kristově cestě až do konce.

Vhodné písně: 203, 204, 295, 314

UMÍŠ SE MODLIT?

Když se blíží Vánoce, začíná nás tlačit obvyklá předvánoční múra - čím obdaruji své nejbližší.

Taky máte špatné zkušenosti se sháněním dárků na poslední chvíli? Já se letos rozhodl čelit všem zmatkům silou rozumu a pořídil jsem si vánoční seznam.

Nápad není nový, ale funguje. Na kus papíru jsem tedy sepsal jména těch, které chci obdarovat, do druhé kolony uvedl jméno a počet plánovaných dárků a do třetího sloupečku si budu postupně značit výsledky svého snažení. Žádné zmatky a trapasy - všechno je jasné.

Zbývá pouze jediný problém - koho na vánoční seznam zařadit, a to si musí pochopitelně vyřešit každý sám. Jedno je však jisté, na takovém seznamu bude chybět naše vlastní jméno.

Nad Písmem

BDĚTE, NEVÍTE, KDY PŘIJDE PÁN DOMU!

Mk 13,24-37

Začíná nový liturgický rok církve. Nový začátek! Kolikátý už? Nezdá se vám, že v církvi stále znovu a znovu začínáme? - V lednu rok občanský, v září začal rok školní a my v církvi jsme si zvykli říkat počátek práce s dětmi ve školách, pak rok akademický a my jsme mysleli především na studenty Husitské teologické fakulty UK a Husitského institutu teologických studií a nyní liturgický rok. Chce se mi dokonce říci, že pořád začínáme a nikdy nic pořádně nedokončíme. Vždy začínáme s novými předsevzetími, ta nenaplníme a tak se upneme k tomu "novému" dalšímu roku. S liturgickým rokem je to však jiné.

Pro křesťana je dneškem otevíraný rok časoprostorem, v němž se odehrávají všechny ty zmíněné počátky. Liturgie je totiž v doslovném překladu dílo lidu, služba pro blaho lidu. K této službě jsme byli jako křesťané přizváni samotným Bohem. Ano, stalo se to po Kristově vzkříšení, když nám řekl: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,19-20) Tehdy začala naše liturgická služba. Tehdy jsme byli vysláni do světa, ke svým bližním, těm dalekým i těm docela blízkým, abychom jim sloužili tak, jako Bůh posloužil nám, když nás vytrhl ze zajetí našich vlastních zaujatostí sebou samými, z našich závislostí a z toho pramenící vlastní malomyslnosti a potácení se v kruhu či ode zdi ke zdi své determinace. Dnes stojíme na prahu času, kdy si připomínáme, jak to všechno začalo. Začalo to adventem - časem Božího příchodu, časem jeho sebezjevení v Ježíši z Nazareta, narozeného v Betlémě. Tehdy to byla jen epizodní událost, kterou bylo lze snadno přehlédnout. A přece to byl počátek, který změnil celý chod lidských dějin. Tehdy začala nová - křesťanská éra, naše éra. Éra naší liturgie, naší křesťanské služby lidstvu.

Mnozí tento počátek přehlédli, resp. mnohým nebylo dáno, aby to poznali. Ale nám to bylo dáno! Bůh si nás k tomu vyvolil! Stali jsme se tak jakousi

Nikdo se přece nenapíše na první místo, vždyť o Vánocích chceme především potěšit ty, které máme rádi.

Ale víte, že podobný seznam používá i řada křesťanů ve svém duchovním životě? Spousta věřících se totiž pravidelně modlí za některé lidi a protože nechťejí spoléhat jen na svou paměť, používají "modlitební seznamy".

Chtěli byste i vy něco podobného vyzkoušet a koho byste na seznam zařadili? Patří tam i naše vlastní jméno a jestli ano, tak kam?

Odpovězme jasně a hned: Moje jméno na modlitební seznam patří a to raději hned na začátek. Zní to někomu z vás trapně či sobecky? Potřebujete se uklidnit slovem uznávané "autority"? Kde jinde bychom hledali ujistění než v Bibli.

Podívejme se tedy do Janova evange-

lia a čtème modlitbu Pána Ježíše, kterou se obrací na svého Otce pár hodin před svým zatčením: "Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe. Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokončil dílo, které jsi mi svěřil. A nyní ty, Otče, oslav mne svou slávou, kterou jsem měl u tebe." (J 17,1-5) Je to zvláštní, ale Pán Ježíš se na prvním místě modlí za sebe a víme, že tato modlitba skutečně došla naplnění na golgotském kříži. Tím však jeho modlitba nekončí. Vzápětí se přimlouvá i za ty, kteří v něho uvěřili - za své učedníky i přátele, a konečně prosí za celou církev. Není pochyb, že upřímná a vroucí modlitba Pána Ježíše je v Bibli i pro naše povzbuzování, a tak se nebojme využít jejího příkladu.

N.A. - czka

zím služebníkům svěřeno. Brzy přijde Pán se vši svou slávou a bylo by velmi, velmi tristní, kdybychom jím byli nalezeni ve svém sboru, jak si slavíme a připomínáme si betlémské události, zatímco venku se svět snaží bez pozhnaní slavít Vánoce tak, jak umí: útokem na obchody, v nichž si chce koupit radost, ohňostroji, jimiž přehlušuje tichost betlémské hvězdy a plnými stoly ze strachu z chudoby. A v tu chvíli přijde Pán! Proto vyjděme ze svých sborů a bděme, to znamená: Připravujeme cestu! Jak? - Tak, že budeme znovu a znovu ukazovat, že pravé světlo je to tiché, že štěstí je spása a ta se nedá koupit, ale jen pokorně přijmout, a že u plného stolu nelze mít radost, když možná docela blízko někdo hladoví a je sám se svou bolestí. Že to jsou jen takové řeči, že se nám budou smát? Ano, možná budou. Ale víte o lepším způsobu, jak připravit cestu Páně? Já ne.

Svět církev nebere právě proto, že se snažíme udělat něco velikého a slavného, co by rázem nastartovalo nové, ano, to naše "křesťanské" myšlení v celé společnosti. Pořád hledáme způsob jak to "veliké" udělat, ale nekonáme. Známe přece ta slova: „Prosťte a bude vám dáno; hleďte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.“ (Mt 7,7-8) Ale my netlučeme! My jsme zůstali u předcházejících veršů: „Nedávejte psům, co je svaté. Neházejte perly před svině, nebo je nohama zaslápu, otočí se a roztrhají vás.“ (Mt 7,6) A to je celý problém našeho "křesťanství". Přestali jsme vidět svět jako Boží stvoření, na kterém Tvůrčí záležel a proto nás, vyvolené, k němu posílá. Uzavřeli jsme se před tím "zlým" světem a čekáme na vlastní spásu jako záchranu, vysvození ze světa. Tak jsme ne podobni Jairovi dceři, o které Ježíš říká: „Nezemřela, ale spí.“ (L 8,52) Jsme spící církvi. Ještě jsme nezemřeli, ale spíme!

Dejme se, sestry a bratři, právě v tomto adventním čase vzít Kristem za ruku, chopme se jeho ruky a procitněme a ujměme se své liturgie, své služby. Už je čas! Amen.

Michael Moc

KRAJINNÁ VÝSTAVA A JINÉ PODZIMNÍ CESTY

V neděli 24. září byla v Chebu po čtyřech měsících slavnostně ukončena přeshraniční Krajinná výstava. Město Cheb ji pořádalo společně s nedalekým bavorským Marktredwitz.

Tradice pořádání krajinných výstav pochází z Německa. Krajinná výstava je svým původním zaměřením ukázkou a prezentací zahradního umění a krajiny tvorby. Zatímco běžné a u nás známé zahradní výstavy probíhají na výstavištích a po jejich skončení jsou exponáty odvezeny, ty krajinné se konají na konkrétním místě a většina exponátů zůstane městu zachována. Jedná se vlastně o projekt renovace části města, po ukončení akce nově upravená sportoviště, cesty, zeleň slouží občanům i návštěvníkům.

Výstavu celé čtyři měsíce doplňovaly rozmanité kulturní a společenské akce – koncerty, prezentace partnerských měst a uměleckých spolků, výtvarné workshopy či květinové výstavy.

A právě v rámci těchto kulturních

aktivit byl do Chebu pozván místním farářem Českobratrské církve evangelické Lubomírem Líbalem, který byl spoluorganizátorem výstavy, také Literárně dramatický klub Dialog na cestě se scénickým provedením eseje autorky Olgy Nytrové "Bůh jako hráč a experimentátor". Účinkující (recitátoři Olga Nytrová, Markéta Hlasivcová, Květoslava Salmonová, Michal Šimčík, Vilém Udatný a hudební skladatel Václav Strachota) vystoupili v místním evangelickém kostele. Představení bylo doplněno výstavkou tvorby našich výtvarníků – Elišky Peroutkové, Pavla Grúna a René Králů. Publikum bylo vícegenerační a hlavně vskutku mezinárodní. Musím říci, že nás opravdu překvapilo, jak pozorně celkem obtížný text sledovala skupina Romů z Marktredwitz a věře nebo nevěře, vydrželi až do konce. Po představení jsme byli pozváni na faru na "malé" občerstvení a zde jsme pobesedovali s domácími. Díky úspěchu vystoupení nám zde byla nabídnuta

možnost prezentovat se v příštím roce na univerzitě v Německu. Již jen jako diváci jsme se zúčastnili bohoslužeb a dalších akcí v rámci Euroregionálního církevního dne a navázali zajímavé kontakty.

Do západočeského regionu jsme se vrátili za týden ještě jednou a na svátek sv. Václava jsme vystoupili v městečku Nový Kostel u Chebu. Tentokrát s námi místo herce Národního divadla Viléma Udatného účinkoval br. farář Erwin Kuczkza. Také zde jsme po představení prezentovali ukázky z tvorby našich výtvarníků a popovídali si se starousedlíky. Jak nám řekl starosta Nového Kostela Ota Teuber, městečko žije bohatým kulturním životem, v místním kostele se konají koncerty, vystoupení různých souborů a mnoho dalších akcí. V Chebu i v Novém Kostele se nám moc líbilo a těšíme se, že se tam zase brzo podíváme.

**Markéta Hlasivcová,
Literárně dramatický klub
Dialog na cestě**

KYTICA DO PRAHY NA PAMÄTKU Z DEVÍNA

V to septembrové ráno som vykračila na cestu do školy s optimistickou náladou. Jesenné slnko začalo čoraz smelšie upierat' svoje ranné lúče na ulicu, ktorou som zamyslená kráčala do školy. Bolo niekoľko minút pred siedmou. Na autobusovej zastávke pod devínskym hradom bola len jedna staršia žena. Stála tam s vážnou tvárou, sama, v čiernom kostýme s bielou hodvábnou blúzkou. Na rukách mala biele čipkované rukavice. V rukách držala veľkú kyticu poňkých kríkových kvetov. Bola ako vystrihnutá z módných časopisov roku 1935. Celý jej zjav dotváral aj uhladený účes.

Spozornela som. Na zastávke totiž v takýto čas stávali moji rovesníci idúci do školy. Teraz nikto iný – len my dve. Myslím si – oni sa dnes z prvých hodín uliali. Aj tak bolo. Neprišli.

Po chvíli dáma na zastávke ku mne prikróčí, po česky ma osloví: „Prosím vás, odtiaľto ide autobus do mesta?“ Odpovedám: „Áno.“ Nevedela som si vysvetliť, čo táto neznáma žena z Čiech (v Devíne sa každý pozná) môže tu chcieť? Preto pokračujem: „A kam chcete ísť v meste?“

- „Na Hlavnú stanicu.“

Mala šťastie, moja cesta viedla tým istým smerom. Ponúkla som jej pomoc. Sadli sme si v autobuse vedľa seba. Ona rozprávala, ja som počúvala.

„Bola som si možno posledný raz v živote pozrieť hrad našej spoločnej minulosti. Naša spoločná vlasť sa ide rozdeliť...“

V očiach sa jej zaligotali slzy. Pozrela sa na kvety držiace vo svojom náručí a pokračovala: „Pod hradom som si na pamiatku natrhala do mojej vázy túto kyticu. Nesiem si ju do Prahy.“

S údivom som na ňu pozerala. Počúvam ju ďalej. Bola som vtedy ešte týnejdžerka milujúca v prvom rade diskotéky, ale jej hlboké vlaste-

nectvo cítiace z jej viet ma po prvý raz v živote došlo.

„A kedy ste si ten hrad a podhradie pozreli, keď takto skoro ráno sa už vraciate domov?“

„Z Prahy som pricestovala za tmy. Od štvrtej hodiny som sa doteraz prechádzala okolo hradu. Vyšla som na stráň niekdajšieho amfiteátra, kde toľko razy zneli tóny našich opier, Libuše a Svätopluka. Započúvala som sa do ranného ticha devínskeho

hradu, žblnkotania Dunaja, Moravy, trúbenia plávajúcich lodí. Teraz síce smutná, ale spokojnejšia na duši, že som tu bola, rozlúčila sa, odchádzam domov. Kytica, ktorú si odtiaľto odnášam, mi bude pripomínať náš spoločný štát, ktorý zaniká...“

Aj dnes na túto príhodu spomínam, najmä na jej akterku. Bola výnimočná – a to nielen zjavom...

**Zuzana Betty Hudecová,
Bratislava**

NAŠE RECENZE

ANNA KUBÍKOVÁ:

**OLDŘICH II. Z ROŽMBERKA,
nakladatelství VEDUTA,**

České Budějovice 2004, 215 stran

Málokterá z postav české historie sváděla, a to i své současníky, k tak různorodým soudům a mnohde velice odmítavým reakcím jako Oldřich II. z Rožmberka. Paradoxem ovšem je, že kniha Anny Kubíkové je po různých specializovaných a úzce tematických studiích, mnohde roztroušených v odborných časopisech, první podrobnou monografií o této osobnosti.

Celá kniha začíná vylíčením Oldřichova dětství a historických a kulturních událostí spjatých s rožmberským rodem. Vylíčení majetkových poměrů, církevních a jiných funkcí, okolností sňatků, vztahy mezi členy rodu a poručníky jsou vylíčeny velice poutavě. Připojen je zde i genealogický strom rodu. Anna Kubíková nezapomíná ani na náboženské citění Oldřichovy matky Elišky z Kravař a jeho poručníka Čenka z Vartenberka, signatáře kališnické jednoty, jemuž se podařilo být hlavou české kališnické šlechty.

Další část knihy je věnována období dospívání a po roce 1419 i samostatného vstupu Oldřicha na politickou scénu Čech. Popsány jsou jednotlivé listiny, které podepsal a vydal, majet-

kové záležitosti panství. Otázce přechodu mladého Rožmberka ze skupiny Zikmundových odpůrců do tábora stoupenců císaře věnuje autorka nemalou pozornost, včetně popsání proměnlivých a složitých vztahů mezi Zikmundem a Oldřichem, které se prolínají celou knihou. Velice podrobným způsobem jsou popsány válečné stavy, půtky, období míru a obezřetného klidu zbraní mezi Rožmberkem a tábority. Blížkost Tábora a spory o blízká území a vesnice byly potom podle Anny Kubíkové i jedním z možných faktorů, který přispěl k přechodu Oldřicha, vychovávaného od mládí v reformním ovzduší, do tábora stoupenců "pod jedním způsobem".

Zajímavostí jsou i stinné stránky Rožmberkova života. Historie fals, které vyprodukoval, a uvěznění a poprava Jana Smila z Kremže.

Celou knihou potom prostupuje popis politického působení a vlivu Oldřicha II. z Rožmberka na dění v Čechách, až po jeho konec, kdy mocného muže království českého "srazil na kolena" Jiří z Poděbrad.

Knihy Anny Kubíkové je poutavým a podrobným uvedením nejenom do života jedné z velkých postav husitských Čech, ale i do tolik neklidného světa, v němž žil.

Jan Rokyta

Adventní očekávání

*To nejkrásnější v životě není naplnění,
nýbrž očekávání, že se něco splní.*

*Anna Magnani, italská filmová herečka
(* 7. 3. 1908 v Římě, + 26. 9. 1973 tamtéž),*

*I když si obchody už nejméně týden hrají na Vánoce,
advent začíná teprve o tomto víkendu.*

Jako děti, když jsme se ještě vůbec nemohli dočkat Štědrého večera, slychali jsme: „Těšení je tou nejčistší radostí“. Bylo to dobře míněno – a na chvíli to pomohlo. Vždyť ani ti nejlaskavější rodiče nemohli obdarování urychlit. I my dospělí přece prožíváme na vlastní kůži něco z toho, o čem hovoří dnešní výrok.

Vždycky po splnění vroucího přání prožíváme stopu zklamání. Skutečnost není nikdy tak ideální a zlatá jako to, co jsme si vymalovali ve snu. Dokud nedojde ke splnění přání, praskáme sice pod napětím, ale není toto napětí přesně tím pocitem, po kterém všichni – bez ohledu na věk – toužíme?

Očekávání splnění nás soustřeďuje, váže na sebe naše touhy a přání a činí z toho druh laserového paprsku.

Dejme si jen pozor, aby tato silná energie nespálila cíl doufání, nýbrž aby mu dovolila zazářit tím nejkrásnějším světlem.

*Z němčiny přeložil:
Josef Špak*

Víkendové setkání v Brně

První listopadový víkend navštívil brněnské středisko na Lipové už poněkoli- káté Johannes Paulsen, farář evangelické církve v Tastungen (Německo).

Na seminář přijelo asi 40 věřících z Brna a okolí, Havlíčkova Brodu, Českých Budějovic a Chotěboře a na srdečných pozdravech bylo znát, že se setkávají už dobří známí z minulých roků. Těšila i skutečnost, že se objevují mladí lidé, kteří zavítali tento podzim poprvé.

Sobotní dopoledne zahájil úvodní pobožností bratr farář Krchňák a potom už dostal slovo náš host, který hovořil na téma stále aktuální – hřích v našem životě a vzdalování se od Pána. Na příbězích z první knihy Samuelovy a na životě krále Saula ilustroval, jak svojí neposlušností můžeme postupně ztrácet posvěcení a nakonec i Boží ochranu. Johannes Paulsen zdůraznil myšlenku, že je nutné, abychom byli Božím slovu a příkázáním věrní, i když je pro nás momentální situace nepřehledná a těžká a naše pocity jsou zlé. Abychom se Pána s vírou pevně drželi a odložili nejen špatné věci ve svém životě, ale i dobro, které konáme z vlastních sil. Obzvláště pak varoval před jakoukoliv formou závisti, jež bývá často počátkem zloby a zpupnosti. „Mějme se na pozoru,“ zdůrazňoval J. Paulsen, „aby žádná závist neovládala naše srdce. Posvěcení, v němž stojíme, má být planoucí láska, související se svatostí.“ Dále bratr Paulsen připomínal, že si Pán Bůh často vybírá to, co je slabé a neurozené a že Boží království nemůže být budováno na naší moci, silách a schopnostech. A také to, že Pán od nás nežadá velké církevní akce stavěné na odív, ale ochotnou poslušnost.

Příležitost k rozhovorům byla příjemně využita během polední přestávky.

V odpoledním programu se J. Paulsen dotkl otázky vzniku života na Zemi a principů kauzality v životě člověka a tuto část doplnil digitální projekcí.

Pro úplnost zbývá dodat, že z němčiny tlumočil bratr biskup Petr Šandera a na kytaru a klávesy nás při zpěvu doprovodili hudebníci z náboženské obce Kuřim.

Z náboženskou obec Kuřim:

Jarmila Packová

El Niño

Dnes se zdá, jako by příčinou všeho byl El Niño. Od špatného a nepředvídatelného počasí vyústil přes oteplování, až po zdravotní problémy, související se změnou počasí. Z toho, co lze pochopit, označuje výraz El Niño nahromadění neobvykle teplé vody v blízkosti pobřeží Peru, což způsobuje frontální poruchy. Bouře, které dokáže rozpoutat, by v letech, kdy se El Niño nezformuje, vůbec nevznikly. Tvorba El Niña má svůj původ v oblasti západního Pacifiku. Dochází k abnormálnímu vzniku západních větrů. Teplá vlna se začne šířit na východ podél rovníku. Ať už je vysvětlení jakékoliv, výsledek je vždy stejný. El Niño zkrátka ovládá počasí. A to přivádí na myšlenku, že jméno tohoto přírodního jevu má svoje opodstatnění. "El Niño" ve španělštině znamená "dítě." Toto pojmenování dostal proto, protože se začíná tvořit v období Vánoc. Právě tehdy, kdy si celý svět připomíná narození dítěte – Ježíše Krista, tohoto původního El Niña, který "ovládá" nejen počasí na celé zemi, ale i životy lidí. Jemu je podřízen celý vesmír. Ten pravý El Niño je Ježíš Kristus. Každodenně nám dokazuje, že žije a přiznává se k těm, kteří se k Němu obracují. Na rozdíl od pacifické teplotní fronty náš Ježíš není nevypočitatelný. Můžeme se na Něho kdykoliv spolehnout a bezvýhradně mu důvěřovat. Navzdory různým vzdušným i vodním proudům životních zkoušek a těžkostí plátí: „Ježíš Kristus je tentýž večera i navěky.“ Radujeme se z toho?

-D.B-czka

ZPRÁVY

Z programu patriarchy

V neděli 10. prosince v 15 h se uskuteční v ekumenické kapli Thomayerovy nemocnice v Praze 4 premiéra dětské biblické dramatizace O dvou králích Saulovi a Davidovi. Autorem scénáře a písni je bratr patriarcha.

Představení je určeno nejen dětským divákům, ale i dospělým. Dětské biblické dramatizace z pera Tomáše Butty se staly již tradiční součástí předvánočního období, neboť v minulých letech měli diváci možnost zhlédnout například příběhy o Abrahamovi, Jákobovi, Mojžíšovi, proroku Bileámovi či o narození Ježíše.

(red)

Blahopřání

Dne 9. prosince se dožívá osmdesátilet náš dlouholetý předseda rady starších Ladislav Branný z Dubicka. Děkujeme s vděčností Bohu za jeho obětavé dílo pro církev, které s vitalitou a humorem vykonává po řadu let. Kéž bratra Branného i nadále provází Boží požehnání!

To mu ze srdce přejí sestry a bratři z náboženské obce Dubicko u Zábřehu společně s bratrem farářem.

(tr)

Adventní koncert

Famí úřad v Praze 3, nám. Barikád 1, vás zve na druhou neděli adventní, kdy 10. prosince konáme od 17.30 h Rybovu Českou mši vánoční v podání studentů Gymnasia Praha 6, Evropská 33 a VŠO SP. Diriguje Jan Kyncl, sbormistr Miroslav Ungr. Vstupné dobrovolné.

ThMgr. Renata Krausová

Dialog na cestě 2

V pátek 15. prosince v 17 h v galerii Cesty ke světlu, Zakouřilova 955, Praha 4 - Chodov uvedou slavnostně herci Květa Fialová a Zdeněk Mahdal "Dialog na cestě 2" - sborník editorky PhDr. Olgy Nytrové a jejich spolupracovníků. V této publikaci si podobně jako v minulém sborníku podávají ruce začínající autoři, známí

tvůrci z okruhu naší církve a přední osobnosti kultury a vědy, z nichž do sborníku na téma světlo přispěli například prof. ThDr. Milan Balabán, ThDr. Tomáš Butta, prof. PhDr. Ladislav Hejdánek, prof. PhDr. Erazim Kohák, prof. ThDr. Zdeněk Kučera, RNDr. Emil Páles, CSc., prof. PhDr. Jaro Křivohlavý, prof. Štěpán Rak, prof. PhDr. Ivo Tretera. Mnozí ze zúčastněných vystoupí na prezentaci sborníku "Dialog na cestě 2" osobně. Ukázky hudebně doprovodí Václav Strachota.

(on)

Swingové bohoslužby

V neděli 10. prosince se uskuteční v kostele Jana Křtitele Na Prádle swingové bohoslužby. Kázat bude ses. Mgr. Ema Blažková.

Začátek bohoslužeb je výjimečně již od 15 h.

Všichni jste srdečně zváni.

(jvk)

Oprava

V kalendáři Blahoslav byla u náboženské obce Sázava chybně uvedena pevná telefonní linka, která již neplatí a naopak nebyl uveden předseda rady starších bratr Antonín Flieger.

V seznamu duchovních a kazatelů v trvalém důchodu jsme nedopatřením neuvedli sestru Mgr. Marii Černegovou. Čtenářům kalendáře Blahoslav i sestře Černegové se omlouváme.

(pp)

Dary přírody

A usmívejte se, prosím... Sestra farářka splnila mé přání a její milý úsměv a dary přírody nám budou připomínat Boží štědrost.

Tento krásný zvyk nám přivezla do Havlíčkova Brodu naše sestra farářka Milena Cicálková z Hovorán. Již šest let každý, kdo může, přinese něco ze zahrádky nebo z přírody (slunečnice z Valdic). Při bohoslužbách na konci léta je pokládáme v našem sboru na rozprostřený ubrus.

Klidné, krásné odpočínutí na těle i duši prožíváme nejen v tento sváteční den. Při bohoslužbách k nám z jejich úst nebo z úst manžela Petra přichází

atmosféra pokoje a klidu, kterou nemůžeme najít v práci, u televize nebo v restauraci.

Přál bych si, aby každý na světě poznal tyto zvláštní krásné chvíle, když promlouvá Boží slovo. Lidé by byli k sobě určitě upřímnější a milejší. Říkám si, že lidé nemusí chodit do kostela a odříkávat otcenáš, aby byli k sobě navzájem více ohleduplní a jak stojí v Bibli, měli pro každého vlídné slovo a pomoc vždy a všude. Nevíme totiž, jak říká br. farář Čopík, kdy se s Kristem setkáme.

Byl bych rád, kdyby každý alespoň trochu víc ze života nejen bral, ale také dával. Dary přírody by pak s Boží pomocí více rozjasnily tváře a otevřely srdce.

Karel Krejčí

Nová kniha

Dne 14. 11. 2006 v galerii Paměť představil Miroslav Matouš svou novou knihu Putování rosou i prachem.

Autor je v naší církvi i v ekumeně dobře znám svými předchozími sbírkami básní.

Je to kniha hodně autobiografická; M. Matouš v ní osvětluje mnohé události v naší církvi i mimo ni, smutné i veselé zážitky, jak je prožíval v době hodně těžké, a popisuje je s humorem a bez sebeoslavování.

Tyto vzpomínky jsou samy o sobě velmi zajímavé, neboť ukazují neznámou podobu myšlení známých lidí. Dotýká se toho, co je podstatné pro život: cesty k víře a cesty víry.

Osobní cesta M. Matouše byla bohatá na setkání s lidmi obecně známými i osobními přáteli a s jejich vyznáními víry v Boha či hledáním víry. Jsou to příběhy a rozhovory čtivé, popisované s nadhledem a humorem. Jak autor při prezentaci knihy prozradil, své rozhovory se známými lidmi vedl nejprve nahodile, a později cílevědomě.

V době, která křesťanství nepřála, lidé dělali leccos pro snadnější přežití; vztah k Bohu, víře však téměř každý nějak v sobě nesl a řešil. V tom je kniha inspirativní pro věřící i dnes. Knihu si lze zakoupit u M. Matouše na adrese: Oblouková 38, Praha 10.

Anna Lukešová

KALENDARIUM—PROSINEC

4. 12. 1476 - Zemřel ve Vídeňském Novém Městě **Zdeněk Konopištský** ze Šternberka - český šlechtic, diplomat a politik, který patřil mezi přední představitel českého rodu Šternberků. Držel za svého života Konopiště (odtud přízvisko Konopištský), Český Šternberk, Zelenou Horu, Kašperk, Roudnici a řadu dalších panství. Poprvé je připomínán v r. 1437, jako pán Konopiště v r. 1440. Byl ženat nejprve s Anežkou z Janovic, podruhé s Anežkou z Hazmburka. Historická hodnocení nejsou k jeho osobě příliš lichotivá. Jeho povaze je vytýkána především nestálost, že ač katolík, držel se strany podobojí, pokud mu kynul prospěch. Stal se nejvyšším pražským purkrabím a často vystupoval v diplomatických službách. V r. 1457 vedl do Francie poselstvo Ladislava Pohrobka, kde jeho jménem žádal o ruku princezny Magdaleny, dcery Karla VII. Zdeněk ze Šternberka obdržel na francouzském dvoře kladnou odpověď, ale než se stačil s poselstvem vrátit do Čech, mladý král Ladislav nečekaně zemřel. Ještě jednou se účastnil Zdeněk svatebního doprovodu, tentokrát dcery Jiřího z Poděbrad Kateřiny, která se provdala za uherského Matyáše Korvína. V r. 1458, kdy český sněm rozhodoval o volbě nového panovníka, se Zdeněk postavil za kandidaturu dosavadního zemského správce Jiřího z Poděbrad, se kterým byl v příbuzenském vztahu a se kterým ho vázalo i přátelství. Je doloženo, že Jiřík Zdeňka často navštěvoval na jeho konopištském panství. Zdeněk ze Šternberka byl prvním z pánů, kdo v radní síni Staroměstské radnice poklekl a provolal nově zvolenému králi: „Živ buď Jiří, král a pán náš milostivý.“ (Dodnes připomíná tuto událost na Staroměstské radnici velké plátno od Václava Brožíka.) Ve slavnostním průvodu, který Jiřího z Poděbrad uvedl do kostela Matky Boží před Týnem a potom na královský dvůr, kráčel Zdeněk po boku nového panovníka. Po r. 1462, jak se připomíná, počal však Zdeněk ve své oddanosti vůči Jiřímu ochabovat, až se v r. 1465 postavil ostře proti němu v čele katolického panstva, které vytvořilo spolek - tzv. Zelenohorskou jednotu. České panstvo vytýkalo králi jeho podporu měst a vliv některých příslušníků nižší šlechty. Navíc bylo jejich sebevědomí posíleno i tou skutečností, že papež odmítl v r. 1462 potvrdit basilejská kompaktata, o jejichž prosazení Jiří usiloval. Papež Pius II. pak v r. 1467 potvrdil Zdeňka ze Šternberka ve funkci hejtmána. Odvetou za tento Zdeňkův postoj bylo obléhání řady Šternberkových hradů, především Konopiště a Českého Šternberka královskými vojsky a posléze jejich postupné dobytí. Zdeněk ze Šternberka však využil situace, kdy byla papežem vyhlášena proti králi Jiřímu křížová výprava, do jejíhož čela se postavil uherský král Matyáš Korvín. Toho podpořila katolická strana v čele se Zdeňkem a zvolila ho v Olomouci r. 1469 za českého krále. Zdeněk, který kdysi provolal Jiřího, promluvil nyní k pánům, sebral hlasy voličů a ohlásil jednohlasné zvolení Matyášovo. Ten pak při rozdělování úřadů jmenoval Zdeňka nejvyšším hejtmánem království. Králi Matyášovi zůstal Zdeněk ze Šternberka věrný i po smrti Jiřího z Poděbrad a po zvolení Vladislava Jagellonského.

4. 12. 1926 - Zemřel v Praze **Viktor Ponrepo**, vlastním jménem Dismas Šlambor (* 6. nebo 16. 6. 1858 v Praze) - průkopník české kinematografie. Ten se roku 1904 vydal s promítacím přístrojem a asi 180 kratičkými filmy po českém venkově. O tři roky později, přesně 15. 9. 1907, otevřel pak v Praze U modré štičky na Starém Městě první stálý český biograf - Ponrepo. Ředitel Ponrepo byl gentleman staré školy a na každém představení obecnost osobně přivítal a také se s ním rozloučil. Pro případ, že by mu v tom nemoc bránila, nechal si svůj ceremoniál natočit na filmový pásek. A tak nám dodnes může z triadevadesátileté celuloidových políček složit svou poklonu.

4. 12. 1941 - Do terezínského ghetta, s jehož budováním se začalo 24. listopadu t.r., přijel první transport Židů (1000 osob). V dalších měsících následovaly desítky dalších transportů z celého protektorátu (od června 1942 sem byli deportováni i Židé z Německa, Rakouska, Nizozemí, Slovenska a Maďarska).

6. 12. 1911 - Bylo obnoveno jednání o česko-německém vyrovnání, který navazovalo na návrhy z porad na podzim 1910. Šlo o poslední vážnější pokus o řešení česko-německé otázky, který skončil 26. července 1912 nezdarem. Nepodařilo se ani obnovit práci na českém zemském sněmu.

7. 12. 1741 - Kurfürť bavorský a arcivévoda homorakouský (od 13. září 1741) Karel Albrecht byl v Praze veřejně vyhlášen za českého krále jako Karel III. [1741-1742]. Ke korunovací však nedošlo, protože korunovační klenoty byly od pobělohorské doby ve Vídni a do Prahy byly přiváženy jen ke korunovací. Karel Albrecht si nárokoval českou korunu jako manžel dcery Josefa I. Marie Amálie a přímý potomek dcery Ferdinanda I. Anny.

7. 12. 1946 - Zemřel v Praze **Stanislav Kostlivý** (* 30. 10. 1877 ve Vídni) - lékař-chirurg a první prezident Lékařské komory pro Slovensko. Ve své vědecké činnosti se věnoval hlavně chirurgii žaludku a dvanáctníku, kolapsové terapii tuberkulózy plic a radě problémů onemocnění jater. Byl především zakladatelem slovenské chirurgické školy a vchoval řadu předních slovenských chirurgů. Patří tak ke skupině těch českých umělců, vědců a lékařů, kteří se v letech první republiky svou prací a nadšením zasloužili o vznik moderní slovenské vědy a kultury.

9. 12. 1871 - Zemřel v Praze **Josef Mánes** (* 12. 5. 1820 v Praze) - malíř.

10. 12. 1636 - V Brně byl zřízen královský tribunál Moravského markrabství v čele s hejtmánem. Tribunál měl značnou politickou i soudní pravomoc na úkor zemských úřadů a zemského soudu. Zpočátku zasedal v Brně, v roce 1637 (za zemského hejtmána hraběte Salma) byl přeložen do Olomouce.

10. 12. 1991 - Zemřel v Praze **Josef Macek** (* 8. 4. 1922 v Řepově) - historik.

(red)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Hledejte pět rozdílů na adventních věncích

(Řešení z minulého čísla: Upřímně)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, tel.: 220 398 107, fax: 220 398 123,

mail: cesky.zapas@cesh.cz, Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234 092 851, predplatne@predplatne.cz